

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 375/2015
14.10.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Гордане Ајншпилер-Поповић и Браниславе Апостоловић, чланова већа, у спору по тужби тужиоца –противтуженог „АА“..., против туженог-противтужиоца Предузеће за ... „ББ“ у стечају из ..., кога заступа пуномоћник Радисав Арнаутовић, адвокат из ..., ради утврђења основаности оспореног потраживања, вредност предмета спора по тужби 426.645.950,78 динара а по противтужби 1.000.000,00 динара, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2101/14 од 28.05.2015. године, у седници већа одржаној дана 14.10.2016.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог-противтужиоца „ББ“ у стечају из ..., изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2101/14 од 28.05.2015. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр.4976/13 од 25.12.2013. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца-противтуженог и утврђено да је основано потраживање тужиоца противтуженог према туженом-противтужиоцу у износу од 426.645.950,78 динара које је настало по основу уговора о јемству који су тужилац и тужени закључили дана 08.12.2009. године, ради плаћања обавезе из уговора о кредиту број партије ... Ставом другим изреке одбијен је противтужбени захтев туженог противтужиоца којим је тражио да се утврди да је без правног дејства по стечајну масу туженог-противтужиоца уговор о јемству од 08.12.2009. године закључен између туженог-противтужиоца као јемца и тужиоца-противтуженог као повериоца за дуг главног дужника од 2.994.965,30 евра и да исти не производи правно дејство по стечајну масу. Ставом трећим изреке обавезан је тужени-противтужилац да тужиоцу-противтуженом плати износ од 780.000,00 динара на име трошкова парничног поступка.

Привредни апелациони суд пресудом Пж бр. 2101/14 од 28.05.2015. године одбија као неосновану жалбу туженог и потврђује пресуду Привредног суда у Београду П бр.4976/13 од 25.12.2013. године.

Против другостепене пресуде, тужени-противтужилац изјављује благовремену и дозвољену ревизију. Ревизију изјављује због погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију, тужилац-противтужени, спори ревизијске разлоге и предлаже да се иста одбија, односно одбаци. Трошкове није опредељено тражио.

Ревизијски суд је испитао ревизијом побијану другостепену пресуду на начин прописан чланом 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 55/14) и одлучио као у изреци ревизијске пресуде из следећих разлога:

Ревизија туженог-противтужиоца није основана.

Нижестепене пресуде нису захваћене битном повредом из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац као давалац кредита и „ВВ“ као корисник кредита су дана 08.12.2008. године закључили уговор о кредиту којим су се странке споразумеле да банка одобри кориснику, кредит за реструктурирање под условима из уговора у висини од 2.994.965,30 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан преноса средства на рачун корисника, а да ће корисник средства кредита, употребити ради реструктурирања обавеза корисника ближе наведених у уговору. Између тужиоца као повериоца и туженог као јемца закључен је уговор о јемству број ... од 18.12.2009. године, којим су уговорне стране сагласно констатовале и потврдиле да је банка повериоцу одобрила за рачун главног дужника „ВВ“ из ... кредит по основу уговора о кредиту од 08.12.2009. године а на износ од 2.994.965,30 евра са припадајућом каматом, а јемац се обавезао према повериоцу да ће у целости на начин и под уговореним условима испунити све доспеле обавезе главног дужника које проистичу из уговора о кредиту ближе описаног у члану 1. уговора и да ће испунити све доспеле обавезе главног дужника које проистичу из анекса уговора о кредиту. Ставом трећим странке су се сагласиле да, у смислу одредбе члана 1004. став 3. Закона о облигационим односима, јемац за обавезе главног дужника одговора као јемац платац. Решењем Привредног суда у Београду 2Ст-3425/2012 од 05.07.2012. године над туженим је отворен поступак стечаја. Дана 18.12.2008. године тужилац је пријавио своје потраживање по основу уговора о јемству од 18.12.2008. године у укупном износу од 426.663.305,95 динара (по основу главног дуга, обрачунате редовне камате, затезне камате и на име накнаде, провизије и трошкова). Из изјашњења стечајног управника од 15.10.2012. године произилази да је оспорено потраживање тужиоца у износу од 426.645.950,78 динара а да утврђено потраживање износи 17.355,17 динара.

Предмет тужбеног захтева је утврђење потраживања тужиоца према туженом у износу од 426.645.950,78 динара. Предмет противтужбеног захтева је утврђење да је без правног дејства по стечајну масу туженог-противтужиоца

уговор о јемству од 08.12.2009. године који је закључен између парничних странака за дуг главног дужника од 2.994.965,30 евра и да исти не производи правно дејство по стечајну масу.

Првостепени суд усваја тужбени захтев и утврђује потраживање тужиоца према туженом у тужбом траженом износу, а одбија као неоснован захтев из противтужбе за утврђење да је предметни уговор о јемству без правног дејства по стечајну масу туженог-противтужиоца.

С обзиром на утврђено чињенично стање у првостепеном поступку правилно је другостепени суд применио материјално право када је потврдио првостепену пресуду којом је усвојен тужбени а одбијен противтужбени захтев.

Ревидент у ревизијским разлозима изражава супротан правни став од израженог става нижестепених судова.

Ревизијски суд не прихвата у ревизији изражене правне ставове.

Одредбом члана 997. Закона о облигационим односима прописано је да се уговором о јемству, јемац обавезује према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника ако то овај не учини. Одредбом члана 1004. став 3. истог закона прописано је да ако се јемац обавезао као јемац платац одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника било од јемца или од обојице у исто време (солидарно јемство). Јемац за обавезу насталу из уговора у привреди одговара као јемац платац ако није што друго уговорено (став 4). Чланом 295. став 2. Закона о облигационим односима прописано је да престанком главне обавезе гаси се јемство залога и друга споредна права.

Како је предметним уговором о јемству, тужени као јемац, јемчио за обавезу главног дужника, он за такву обавезу одговара исто као и главни дужник. У првостепеном поступку утврђена је висина потраживања према туженом, по основу уговора о јемству, а у поступку стечаја наведено потраживање је утврђено онако како је и тражено. Главни дужник није испунио своју обавезу, а ни тужени није испунио назначену обавезу по врсти и обиму јемства за коју је гарантовао, тако да је у обавези као јемац платац да то учини у складу са правним правилима о јемству садржаним у Закону о облигационим односима.

Стога се не могу прихватити као основани наводи ревидента да су нижестепени судови пропустили да утврде да правни претходник туженог-противтужиоца није могао закључити уговор о јемству за обавезе других правних лица без ваљаних одлука органа управе, имајући у виду да су та питања правно релевантна за саме саговорнике, а не и за банку као даваоца кредита, која не може сносити евентуалне последице пропуста заступника туженог да прибави потребну сагласност за закључење овог правног посла.

Неосновано се ревизијом туженог-противтужиоца указује да је материјално право погрешно примењено у делу у којем је одбијен захтев по противтужби.

Чланом 119. Закона о стечају прописано је да правне послове и друге правне радње закључене односно предузете пре отварања стечајног поступка којима се нарушава равномерно намирење стечајних поверилаца или оштећују повериоци као и правне послове и друге правне радње којима се поједини повериоци стављају у повољнији положај (у даљем тексту поговдавање повериоца) може побијати и стечајни управник, у име стечајног дужника и повериоца, у складу са одредбама овог закона. У члану 122. истог закона дефинисано је непосредно оштећење поверилаца са правним послом ако је правни посао предузет у последњих 6 месеци пре подношења предлога за покретање стечајног поступка, а у време закључења посла стечајни дужник је био неспособан за плаћање.

Да би се успешно побијао правни посао или друга правна радња стечајног дужника потребно је да се њоме нарушава равномерно намирење стечајних поверилаца односно да се погодује одређеном повериоцу.

У конкретном случају наведене претпоставке нису испуњене јер стечајни дужник није био неспособан за плаћање у моменту закључења уговора о јемству, а осим тога ни сам тужилац закључењем овог правног посла није прибавио никакву корист од стечајног дужника, будући да је такву корист могао само да прибави главни дужник по основу уговора о кредиту, за чију је обавезу тужени и јемчио као јемац платац. Банка је уговор закључила у оквиру свог редовног пословања и уобичајене праксе, те основано покушава да заштити своје интересе код овакве врсте посла. Ради се о уобичајеној врсти правног посла којим се банка штити од ненаплативности потраживања чиме се не ремети равномерно намирење поверилаца у стечају. Нижестепени судови су правилно применили материјално право када су и захтев из против тужбе одбили као неоснован.

Ревидент у ревизији понавља жалбене наводе који су били већ предмет правне оцене од стране другостепеног суда, па ове ревизијске наводе Врховни касациони суд није посебно коментарисао.

Како не постоје ревизијски разлози, тако ни они на које се пази по службеној дужности ревизијски суд је применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци ревизијске пресуде.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић